

AFRIKA

Na Z obale Afrike v 15.stol. priplujejo Portugalci – začetek odločilnega obdobja v zgod. celine (Henrik Pomorščak); 1488 **Diaz** objadra južni rt – rt Dobrega upanja. Pomorsko pot okoli Afrike odkrije **da Gama**, 1498 prepluje vzhodno obalo Afrike, od tam pa odjadra v Indijo; **Manuel Srečni** poskuša osvojiti Maroko; **Diego Cao** odkrije izvir reke Kongo; Sledijo jim Nizozemci, Britanci in Francozi vendar so raziskali le obrobja celine; šele v 19.stol. so začeli prodirati v notranjost; postojanke, ki jih Evropejci ustanovijo na afriški obali, so bile evropski sestavni del kolonialne trgovine; znotraj Afrike je delovali tudi čezsaharsko omrežje – povezovalo je arabsko govoreče S-afriške preb. s črnimi Afričani; kljub dvojnemu trgovinskemu omrežju so imele tuje kulture majhen vpliv na Afriko kot celoto – ne Arabci ne Portugalci kljub ustanovljenim trgovskim naselbinam na obali in otokih niso imeli nobenega vpliva na prebivalstvo, razen na tiste, ki so živeli ob obali (izjema je Zambezija – odprave v notranjost zaradi zlata); del v sudanskem pasu se s trgovanjem tako islamizira – preko muslimanov so iskali stike s tujino; savanska in gozdna ljudstva so prišla v stik s krščansko vero; Z in osrednji del pa je do 1800 bil popolnoma odrezan od Arabcev in Evropejcev; Rasla so pristanišča, nove manufakture delavnice in naselbine. Za Nizozemskimi pomorščaki, ki so si do leta 1680 zagotovili prevlado, so prišli Angleži, Francozi, Šved, Danci in Brandenburžani; sprva so se zanimali le za zlato, tropske proizvode, kasneje spoznajo, da edino blago, ki v Afriki res **prinaša dobiček – ljudje**; **Gvineja** je s svojimi sužnji, zlatom in slonovo kostjo postala vir portugalskega bogastva; v J in S Ameriki potrebovali veliko človeške sile za izkoriščanje rudnikov – ustanovijo trgovino s črnimi sužnji (vse od 1451 do 19.stol.) – v Ameriko prispe več kot 10 milijonov Afričanov – eno največjih preseljevanj ljudstev v zgodovini; vrhunec doseže v letih 1760, ko skoraj vse evropske države trgovino s sužnji opustijo; izvažali so jih predvsem v Brazilijo ter Kubo, kjer se je suženjstvo najdlje ohranilo; na podlagi te trgovine se razvijejo nove politične organizacije v zahodni Afriki in starejši politični sistemi, npr. pri Ašantih, Dahnomejcih in Jorubih, ki so si nabavili strelno orožje in dosegli premoč nad sosednjimi plemeni. Ašanti ustanovijo zelo močno kraljevino.

KULTURA: - tista ozemlja, ki jih čezmorska trgovina ni prizadela, so se razvijale po svoje; pojavijo se mogočne države – Ruanda in Buganda; edinstvena je beninska umetnost – povezanost izdelkov iz gline, železa, slonove kosti, izročilo se prenaša iz roda v rod; lesne, kovinske in glinaste skulpture; maske, ki so jim domorodci pripisovali posebno moč ali obredni pomen; stensko slikarstvo, slikanje na tekstil; najbolj univerzalno izmed vseh umetniških oblik pa je bilo slikanje na človeško telo; k afriški umetnosti lahko prištevamo tudi glasbo, enkratni dar za ples, pesništvo.